Dr. I. Bienu, Bucureşti

SERIA C
NUMĂRUL 58

CUNOŞTINŢE FOLOSITOARE

„DIN LUMEA LARGĂ"
DIRECŢ. REDACŢIONALĂ PROF. UNIV. I. SIMIONESCU

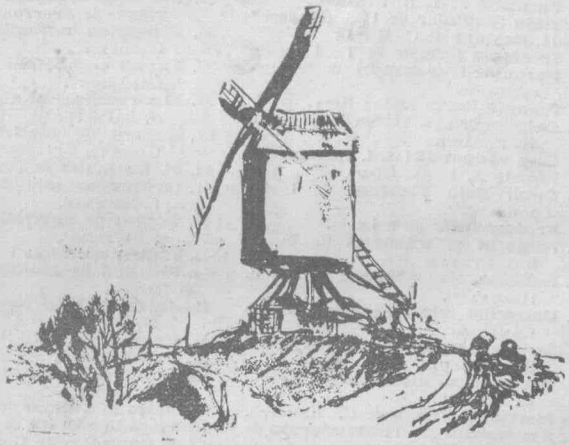

TURISMUL ŞI IMPORTANŢA LUI

DE

AUREL PIŢU
Prof. la liceul „C. Brediceanu" din Lugoj

EDITURA „CARTEA ROMÂNEASCĂ" BUCUREŞTI

Preţul Lei 8.—

„CUNOŞTINŢE FOLOSITOARE“

* = 8 lei numărul; celelalte 5 lei

Seria A. „ŞTIINŢA PENTRU TOŢI“.

Nr.

1. **Cum era omul primitiv** de I. Simionescu*.
2. **Viaţa omului primitiv** de I. Simionescu.*
4. **Albinele** de T. A. Bădărău.
8. **Furnicile** de T. A. Bădărău.
9. **Viaţa Plantelor** de I. Simionescu*
10—11. **Pasteur** de C. Motaş.
13. **Telefonia fără fir** de Tr. Lalescu
14. **Porumbeii mesageri** de V. Sadoveanu.
15. **Planeta Marte** de Ion Paşa.
16. **Dela Omer la Einstein** de General Sc. Panaitescu.
17. **Cum vedem** de Dr. I. Glăvan.
18. **Razele X.** de Al. Cişman.
19. **Omul dela Cucuteni** de I. Simionescu.
20. **Protozoarele** de I. Lepşi.
21. **Fulgerul şi trăsnetul** de C. G. Brădeţeanu.
22. **Nebuloasele gazoase** de M. E. Herovanu.
23. **Bacteriile folositoare** de I. Popu-Câmpeanu.
24. **Scrisori cereşti (Meteorite)** de I. Simionescu.
25. **Din istoricul electricităţii** de Stel. C. Ionescu.
26. **Mercur şi Venus** de C. Negoiţă.
27. **Reumatism şi arterioscleroza** de Dr. M. Căhănescu
28. **Oameni de iniţiativă** de Apostol D. Culea.
29. **Henri Ford** de Ing. N. Ganea.
30. **Musca** de I. Mureşanu.
31. **Ciupercile** de I. Popu Câmpeanu.

Nr.

32. **Cifrele** de G. M. Lăzărescu.
33. **Animale de demult** de I. Simionescu
34. **Lămurirea potopului** de I. Simionescu
35. **Din viaţa oamenilor întreprinzători** de Apostol D. Culea.
36. **Societatea naţiunilor** de Artur Gorovei.
37. **Ficatul şi boalele lui** de Dr. M. Căhănescu.
38. **Electrochimia şi electroliza** de N. N. Botez.
39. **Noţiuni de electricitate** de Ing. Casetti.
40. **M. Berthelot** de Căpit. M. Zapan.
41. **Izvoare actuale de energie** de E. Severin.
42. **Goethe ca naturalist** de Prof. I. Simionescu.
43. **Viaţa'n munţi** de I. Simionescu.*
44. **Principii de biologie** de I. Simionescu.
45—46. **Fauna Mării Negre** de Băcescu. M. şi Căruşu S.*
47. **Vitaminele** de Dr. N. Gavrilescu
49. **Petrolul** de I. Simionescu.*
50. **Şobolani şi şoareci** de Prof. Radu Vlădescu.
51. **Viaţa la Ecuator** de I. Simioeescu.*
52. **Viaţa la tropice** de I. Simionescu.*
53. **E. Roux** de Prof. Dr. G. Marinescu.*
54. **Cutremurele** de I. Simionescu.*
55. **Cum birue viaţa** de Dr. Vasile Zaharescu.*
56. **Plante carnivora** de I. Popu-Câmpeanu*

Seria B. „SFATURI PENTRU GOSPODARI“.

Nr.

1. **Ingrijirea păsărilor** de Rrof. C. Motaş.
2. **Despre tovărăşii** de Preot. C. Dron.
3. **Despre scarlatină** de Dr. I. Gheorghiu.
4. **Livada din sămburi** de G. Gheorghiu.

Nr.

7. **Morcovul şi alte legume** de P. Roziade.
8. **Sifilisul** de Dr. E. Gheorghiu.
10. **Votul obştesc** de A. Gorovei.
11. **Creşterea porcilor** de C. Oescu-
14. **Pelagra** de Prof. V. Babeş.
15. **Alegerea seminţelor** de C. Lacriţianu.

SERIA C. No. 58

CUNOŞTINŢE FOLOSITOARE

DIN LUMEA LARGĂ

TURISMUL
ŞI
IMPORTANŢA LUI

DE

AUREL PIŢU

Prof. la liceul „C. Brediceanu” din Lugoj

EDITURA „CARTEA ROMÂNEASCĂ“, BUCUREŞTI

7194.—935

Cunoștințe Folositoare
Neîntrecuta bibliotecă
Instructivă și informativă

INTRODUCERE.

Cap. I.

In România de după război, ca de altfel în toate țările, se pun o mulțime de probleme și o mulțime de aprige discuții se dau, ca adevărate alte războaie.

Multe vor fi ele de interes vădit; trebuie să remarcăm însă, că discuția și critica au devenit un fel de boală molipsitoare și pe motive de cele mai multe ori neserioase. Fiecare vrea să-și spună părerea, să aibă ultimul cuvânt; fiecare vrea să ne conducă; toți facem politică, toți atacăm și credem pe alții de vină.

Discuțiile se dau într'adevăr în mai multe domenii ca economie, modă, sport, dar mai ales politică.

In îmbulzeala aceasta de grăbiți, de critici, de chestiuni ridicate pe fiecare zi, se trec cu vederea multe altele care ar fi de un real serviciu și țării și fiecărui individ în parte, dacă ar fi cercetate atent și îndrumate către realizare. Una dintre chestiunile de care la noi se vorbește puțin — și aceasta în ultimii ani — dar care în străinătate a devenit o realitate salvatoare a economiei naționale, a industriei, a civilizației, etc. (o realitate și necesitate) e *turismul.*

Mulți poate au auzit de turism dar foarte puțin știu precis ce e aceia; și tocmai pentrucă nu știm

ce e, nu ne ocupăm de el — căci trebuie să se ştie că turismul e o preocupare — şi de aceia nici nu bănuim ce surse adânci, ce comori nepreţuite închide în sine această realitate — când e realitate — turismul.

Tocmai pentru aceasta şi tocmai pentrucă ţara noastră e la un greu impas, când are nevoie de noi venituri, mi-am propus să arăt în această broşură ce e turismul şi ce importanţă are.

Cap. II.

Ce este turismul?

De sigur că aţi văzut şi D-voastră, iubiţi cititori, ca şi mine, pe la vr'un colţ de stradă, trecând o speţă de oameni, bronzaţi la faţă, cu muşchi puternici, cu tălpile ghetelor ghintuite, cu sacul de merinde în spate, şi unii cu câte o frânghie atârnată de braţ; toţi se dau din calea lor la o parte cu oarecare stimă şi se aude şoptindu-se „trec turiştii" sau „am văzut nişte turişti".

Turist prin urmare în mintea celor mai mulţi e omul cu muşchi desvoltaţi, care se caţără pe munţi, se hazadrează peste adâncurile prăpăstiilor şi care ar fi un fel de *rara avis!*

Iată un înţeles pe cât de necomplect, pe atât de periculos pentru noţiunea de turism; căci dacă ar fi aşa, mulţi ne-am lipsi de gândul de a deveni turişti.

In realitate, turist nu e numai cel ce urcă munţii şi-şi pune cuie la ghete. Turist nu e numai voinicul cu muşchi bine desvoltaţi şi trupul bine legat, după cum nu e nici omul ce trăieşte cu capul în norii unui vârf de munte. Turist poate fi cel mai simpatic om de societate, poate fi copilul ca şi omul matur, ba chiar şi bătrânii de 70 ani; turist poate fi omul elegant ca şi cea mai gingaşă domnişoară sau doamnă; turist poate fi oricine şi oriunde, dacă are iubirea de natură şi mai ales dacă vrea; căci trebue să spunem, noi orăşenii ne-am obişnuit să trăim o viaţă artificială; închişi în cei patru pereţi ai biroului, ai atelierului, ai clasei, abia ieşiţi de acolo ne cuprind alţi patru pereţi mohorîţi ai cafenelei, ai restaurantului, în unele mai fericite ocazii ai bibliotecii, uitând că afară se desfăşoară viaţa plină de avânt, de entuziasm, de poezie, viaţa în aer liber, lipsită de griji, recreatoare şi sănătoasă. Trebuie să vrem a evada din închisorile unde ne-am închis de bună voie; trebuie numai să vrem a apuca cărările pădurii sau potecile de pe lângă ogoare şi pe lângă imensele binefaceri, bucurii ce reies de aici, vom avea şi înţelesul preocupării de *turism*. Căci, turism sau *drumeţie* e şi o zi petrecută în pădure sau pe câmp; turism e o călătorie de plăcere pe apă cu barca, pluta sau vaporul. Când o şcoală vizitează o localitate pentru a cunoaşte muzee, expoziţii, monumente istorice ea face *turism*. O excursie în mijlocul naturii în bătaia soarelui şi a vântului, la marginea unei pajişti înflorite, admirarea unor frumuseţi naturale, a unor căderi de apă, a unui răsărit sau apus de soare e tot turism; în general vorbind, turismul, cuvânt de origină franceză, însemnează gust de deplasare, de voiaj, mişcare în aer liber, de recreare în mijlocul naturii, de obosire chiar, dar de reconfortare şi înălţare sufletească. Trebuie să acceptăm că nu e de ajuns de a merge o singură dată de curiozitate sau sub îndemnul cuiva, de pildă într'o călătorie sau într'o excursie prin munţi de care apoi să povestim nepoţilor la bătrâneţe, ca să zici că faci turism; turismul e o preocupare, turist devine numai acela ce simte pe fiecare zi aproape, nevoia de

a evada în aer liber, în natură, uitând de interese, de preocupările vieţii zilnice, de griji; am putea spune că există o deprindere turistică şi cred că nu exagerez când spun că un pasionat turist nu poate fi decât acela căruia din copilărie i s'a strecurat în suflet dorul de ducă, de excursii, de călătorii mai ales pe jos; căruia din copilărie i s'a format şi pe *încetul* deprinderea traiului cât mai îndelungat, pe munţi, la mare, la câmpie, iarna sau vara în locuinţe, în cort sau sub cerul liber. Şi acesta va fi un adevărat turist, căci el nu trece prin natură dar o pătrunde, o apropie prin dragostea sa, se înfrăţeşte cu vântul ce mişcă lanul, cu stelele ce clipesc somnoroase pe cer; el simte cu murmurul izvoarelor sau cu freamătul pădurilor, ascultă şi înţelege glasul munţilor, cu mintea sa pătrunde măreţia cerului şi acel geniu al naturii ce-l presimte peste tot, — Dumnezeu.

Fie că e vorba însă de călătorie pe apă sau cu trenul, de cătărare pe munţi, fie că te deplasezi pe jos ca să vizitezi o localitate sau un colţ de natură, corpul nostru e expus la sforţări, oboseală, din cauza variatelor mişcări în drum, se cheltuieşte cu alte cuvinte şi energie sufletească dar mai ales fizică, ceiace aduce după sine formarea unui corp rezistent, armonic desvoltat, sănătos.

Aceste binefăcătoare urmări au făcut pe unii să *confunde turismul cu sportul*, căci şi el formează fizicul mai ales şi în felul arătat. Să ne gândim însă care e scopul cu care pleacă un turist, în peregrinările sale şi ale unui sportsman când pleacă la un antrenament. Turistul depune toate sforţările ca să-şi ajungă scopul său, plăcerea plimbării pe mare. sau atingerea vârfului de munte, şi dacă cu această ocazie capătă cu încetul şi o performanţă fizică, aceasta pentru el e o *urmare şi un mijloc de a-şi atinge mai repede scopul. Ţelul său însă e de altă*

natură. La un sportsman, tocmai această performanţă e scopul ce-l urmăreşte zi de zi.

Sportul prin urmare pentru turişti nu e decât un mijloc şi nu se poate confunda cu el; cu atât mai bine însă pentru *turism*, dacă turistul e şi sportsman, căci atunci putem fi siguri că aceluia îi sunt accesibile toate formele de turism, mai ales turismul acăţărător în munţi, cucerirea stâncilor neatinse de nimeni, *alpinsmul*. Un ideal ar fi ca toţi sportmanii să fie şi turişti, cu trup şi suflet, după cum mai înainte vedeam cât de necesar ar fi ca fiecare să facă cât de puţin turism, cum face de fapt fiecare individ în alte ţări.

Cap. III.

Turismul şi importanţa lui economică.

E însă interesant de ştiut că dacă astăzi pentru mulţi turismul a devenit o necesitate, erau vremuri când natura nu atrăgea cu farmecul ei nici sufletele cele mai de elită. Aşa de exemplu *Cezar* cu tot geniul său, pe când trecea Alpii în expediţiile sale, a scris un studiu de filologie; frumuseţile nu l'au impresionat. Nu mai puţin *Virgiliu*, autorul Bucolicelor şi al Georgicelor unde cântă natura şi frumuseţea vieţii la ţară, când vorbeşte de munţii Alpi nu spune nimic decât că „acolo e ghiaţă, frig şi multe locuri urâte" — (foedus).

De abia în epoca Renaşterii întâlnim un îndrăgostit al naturii şi al munţilor, pe poetul *Petrarca*, care a urcat cu fratele său vârful *Ventoux* al Alpilor din Provence înalt de 1912 m. Se spune că atunci când a văzut culmile sclipitoare de zăpadă, iar în depărtare Marea Mediterană, s'a crezut pe o altă

lume şi ca un evlavios, începu a recita confesiunile Sf. Augustin. Inceputul se făcuse şi cu desvoltarea spiritului ştiinţific natura e mai des cercetată atât de oameni de ştiinţă cât şi de artişti, aşa încât în secolul XVII-lea *Horace de Saussure* urcă vârful Mt. Blanc, lar *Rousseau* predică întoarcerea la natură.

De acum natura şi mai ales munţii devin frumoşi şi mai mult decât oriunde e preţuită această frumuseţe în Alpii Elveţiei, unde anual merg aproape *două milioane* de călători să admire splendorile întinsului de ghiaţă.

Azi pe zi ce trece ardoarea şi curentul pentru punerea în valoare a naturii e aşa de mare, încât în ţările străine renumite din acest punct de vedere, cum e Elveţia, numărul turiştilor străini întrece chiar numărul locuitorilor—în unele părţi—ale ţării. Aşa spre exemplu un singur oraş *Lucerna*, adăposteşte anual 200.000 de vizitatori şi numai cantoanele alpine ale Elveţiei numără peste 14.000 hoteluri cu 80.000 paturi. Această situaţie se petrece nu numai cu Alpii şi lacurile Elveţiei, dar mai toate ţările apusului îşi fac o aprigă concurenţă, în a atrage la sine un număr cât mai mare de vizitatori, speculând în acest scop toate categoriile de frumuseţi: *natura*, renumite localităţi istorice, muzică, sculptură, pictură, şi alte arte.

De sigur că amatorii de turism şi de impresii variate şi estetice, le caută oriunde ele se pot găsi; ne întrebăm însă de ce se întrec care mai de care din popoarele de care vorbiam, de a-şi face o cât mai întinsă reclamă şi de a determina un număr cât mai mare de străini să le viziteze ţara? Căci numai nevoia de renume, numai vanitatea de a se ridica în ochii străinătăţii nu explică fondurile enorme ce le pun la dispoziţie pentru intensificarea turismului şi pentru reclamă. Răspunsul e altul şi nu-l pot da decât cifrele.

In *Italia*, turiştii streini după revista „La Vie

d'Italie" au cheltuit numai în 1927 *2 miliarde 547 milioane lire*, pe când italienii în străinătate *335 milioane*, ceiace dă un sold pentru Italia de *2 miliarde 212 milioane lire*, aduşi în ţară mai ales prin interesul turistic.

Franţa, a avut în anul 1930, un beneficiu de pe urma vizitatorilor străini de trei ori mai mare decât bugetul ţării noastre, adecă 10 miliarde franci francezi.

Iar în *Elveţia* unde exploatarea frumuseţilor ajunge la maximum, *3 sferturi* din bugetul statului sunt acoperite cu banii aduşi de turişti străini.

Iată mobilul principal care împinge ţările apusului la o febrilă activitate şi organizare turistică.

Cap. IV.

Turismul şi importanţa turistică.

Turismul e un foarte important factor — acolo unde e — pentru desvoltarea economică a unui stat. Trebuie să se ştie însă că cifrele citate exprimă numai diferite taxe către stat şi cheltuielile cu întreţinerea străinilor. Să considerăm însă că pentru găzduirea şi transportarea acestui mare număr de vizitatori, s'a simţit nevoia unor speciale amenajări; de construcţii de clădiri, de căi ferate, confort, etc. o întreagă activitate deci care împreună cu altele accesorii, formează centrul industriei unui stat; şi iată cum nevoia de turism dă un puternic impuls industriei şi comerţului ca atare, industriei pe care o putem numi *turistică*.

Şi'n adevăr nu există ramură de orice natură, care să nu aibă legătură cu industria turistică. Astfel e *industria hotelieră*, una dintre cele mai

vaste probleme alături cu cea a transportului. In

Din Carpaţii bănăţeni

ţările occidentale ea a ajuns la maximum de con-

fort şi pentru sume mari în aparenţă, dar în comparaţie cu ceiace se oferă, vizitatorii găsesc civilizaţia şi comoditatea cea mai înaintată.

Numai în România s'a clădit între anii 1919—1931 un număr de 63.882 de locuinţe, dintre cari 23.731 în Bucureşti, având o *valoare de 72 miliarde lei.* In anul 1932 ca urmare a tezaurării, numărul construcţiilor întrece pe cel al tuturor anilor de mai înainte. Din aceste 72 de miliarde, 10 miliarde s'au investit numai în hoteluri şi locuinţe destinate excursioniştilor, vizitatorilor, deci turiştilor. Oricând numai acest gen de industrie, pune în circulaţie milioane de lei anual; nu arată turismul o importanţă covârşitoare? Unde mai punem că pentru aceste construcţii, s'au angajat zeci de mii de lucrători, rezolvând astfel problema şomajului, care se ştie în România nu a intrat în faza acută din alte ţări. Dar în legătură cu industria construcţiilor sunt alte industrii cari se desvoltă paralel cu ea: industria cărămizii, a ceramicei, a cherestelii, metalurgică, industria vopselelor, mobilei, sticlei, şi a diferitelor instalaţii.

A doua industrie a unei ţări care stă la *baza turismului,* e cea a transportului: *pe apă,* cu vapoare, bărci, plute; *pe uscat,* cu trenuri, autobuze, trăsuri, caii mai ales în munţi; *în aer* cu avioane, dirijabile, hidroavioane.

„Transportul este viaţa popoarelor şi a indivizilor şi cu drept cuvânt s'a considerat civilizaţia şi bogăţia unei ţări după bogăţia reţelelor de comunicaţie". E natural ca mijloacele de transport să crească cu numărul celor ce călătoresc.

Pentru aceasta însă se impune construcţii *de şosele, poduri, viaducte, tunele;* nevoia de a avea cât mai multe *mijloace de transport* ca autobuze, trăsuri, trenuri, etc. şi de aici un nou imbold dat industriei metalurgice, a diferitelor fabrici de spe-

cialitate, un adevărat angrenaj pus în mişcare mai viu de cerinţele turismului.

Aici se cuvine însă să menţionăm că dacă din punct de vedere al construcţiilor România stă pe un plan ceva mai înaintat, ca transport însă ne găsim înapoia multor alte ţări, — n'avem drumuri, iar cele ce sunt n'au nici o îngrijire. Din 106.265 km. drumuri numai 56.693 km. — deci jumătate — sunt pietruite, iar unele mai ales în ţinuturi pitoreşti, se află într'o stare de plâns. Iată o situaţie care nu atrage de loc pe turişti.

O altă industrie care stă în legătură directă cu turismul e *industria articolelor de încălţăminte* şi pielărit, costume ; apoi *industria tipografică* necesară pentru tipărirea diferitelor hărţi, cărţi, broşuri, afişe şi reclame de propagandă ; *industria fotografică şi cinematografică*, a filmelor pentru fotografierea monumentelor de artă, valoare istorică şi mai ales a peisagiilor naturale.

Toate aceste ramuri de industrie turistică, fiind stimulate de turism, acolo unde el e înaintat, e de la sine înţeles că nu noi — *unde mişcarea turistică e abia la început*, — vom avea o industrie de acest fel desvoltată.

Cu aceasta se poate lăuda Elveţia, Franţa, Italia, şi Austria, patru ţări cari contează în alcătuirea bugetului lor în mare parte pe turism şi de aceia ele fac şi uşurinţă de tot felul vizitatorilor.

In Italia se fac reduceri la toate: hotel, hrană, tren, şi cu orice ocazie mai însemnată; astfel se fac reduceri pentru tinerii căsătoriţi 70%, pentru târgurile de mostre, Mostra fascista, Anul sfânt, etc. Numai cu ocazia Mostrei fasciste au vizitat Italia 678.490 de persoane, plătind fiecare drept taxă de intrare la expoziţie 25 lire, în mod obligator pentru a primi viza; s'a încasat suma de *16.942.250 lire numai* pe taxe de intrare şi viză sau în valuta noastră *152.669.250 lei*, fără să mai socotim cele-

lalte sume ce au intrat în Italia cu această ocazie, pentru cumpărături, hrană, hotel, tren, etc. Iar în *1932 Italia* a avut un beneficiu de *17 miliarde lei* de pe urma vizitatorilor, cari de fapt au ce vizita în Italia, căci pe lângă că e o ţară cu nepreţuite frumuseţi naturale, are monumente, cu relicve istorice şi artistice de o importanţă deosebită; acolo şoselele, căile ferate, ca şi reclama de altfel s'au desvoltat foarte mult în ultimul timp, mai ales de când domneşte ordinea şi disciplina şi când s'au făcut atâtea lucrări monumentale, dintre cari de sigur merită să fie amintit *podul lung* de 4 km. ce leagă Veneţia cu uscatul.

Austria de după războiu trăieşte mai ales ca o ţară de artă, muzică şi cultură. Ea organizează în fiecare an comemorări artistice pentru *Schumman, Mozart, Beethoven*, desfăşurând o reclamă uriaşă pentru a atrage pe străini — ca şi Ungaria de altfel.

De *Elveţia* şi de *Franţa* nici nu e nevoie să mai vorbim; ele sunt prea bine cunoscute în acest sens şi nu mai au nevoie de reclamă.

Spre a vedea câtă importanţă se dă turismului, e de ajuns să arătăm că, cu ocazia ultimei remanieri, s'au redus în Franţa mai multe subsecretariate în vederea economiilor; a rămas însă subsecretariatul turismului, care întreţine o vie activitate pentru organizarea turismului. Datorită şi acestui subsecretariat s'a organizat în 1930 expoziţia colonială care ştim ce beneficiu a avut — 10 miliarde franci francezi —, s'a format în fiecare comună, sat, câte un comitet de turism, care se îngrijeşte de înfrumuseţarea regiunii, de confort, de propagandă; tot cu concursul acestui subsecretariat, Touring-Clubul francez, a amenajat marele *Canyon* al *Verdunului* un şanţ uriaş între pereţii de stâncă pe unde străbate un torent capricios, minune fără rival în Europa, investind sume enorme — numai prima tranşă

a fost de un *milion lei* — astfel încât o lungime de 14 km. niște frumuseți de acelaș gen cu ale Cheilor Ialomiței de la noi, pot fi vizitate fără pericol, de amatori.

Iată cum înțeleg străinii să facă turism, și mai ales să atragă turiștii. Dar mai ales ei și-au dat seama că, prin nici un mijloc nu se poate strânge legăturile și nu se pot mai bine cunoaște popoarele decât prin turism.

Un neam cu ce are el mai caracteristic ca artă ; cu talentele, cu portul și obiceiurile sale specifice, cu calitățile sale ospitaliere, cu delicatețea și cu onestitatea și demnitatea e repede remarcat de turistul versat. Și nimeni poate mai mult *decât poporul românesc* nu are mai mare interes să se facă cunoscut, căci inteligența și vioiciunea sa naturală ca și artele populare așa de desvoltate la noi în cusături și colori, în port, în aranjarea și decorarea camerelor sătești, în sculptura până și a porților și a uneltelor de lucru, în jocul, în poezia și muzica sa, nu sunt întrecute de multe popoare. O dovadă cum sunt prețuite aceste industrii naționale, ne oferă ultima expoziție dela *Milano,* unde România a avut un pavilion și unde s'au vândut toate produsele industriei noastre casnice în valoare de 4.500.000 lei, lucrurile — în majoritate cusături naționale — fiind cumpărate de diferiți vizitatori; observăm însă că acești vizitatori au cunoscut foarte puțin din bogățiile noastre artistice și în străinătate; e necesar să fim cunoscuți acasă la noi însă, e necesară cu alte cuvinte o propagandă pentru cunoașterea țării noastre în străinătate în adevărata sa lumină căci până'n prezent și felul de a fi gospodăriți și dușmanii noștri ne-au făcut o reclamă nefavorabilă; e nevoie mai ales de reclamă, de organizare și o amenajare cu care să nu ne fie rușine față de turiștii străini. De propagandă însă, Românii au nevoie pentru ei mai întâi, căci trebuie s'o

spunem, Românii în majoritate nu-și cunosc țara. Câți din locuitorii României s'au urcat pe vre-un vârf de munte? Câți s'au deplasat măcar în afară de regiunile lor? Există la noi acea ideie sau obișnuință a regionalismului, *în sensul iubirii exagerate a locului natal,* exagerare dăunătoare culturii și sentimentului de solidaritate și unitate, având ca urmare o oarecare desconsiderare a altor părți și altor locuitori ai țării. Avem foarte mulți locuitori cari cunosc străinătatea mai bine decât țara noastră, deși are atâtea localități demne de vizitat.

Natura țării noastre, munții noștri minunați, sunt mai amănunțit studiați de străinii din țara noastră și cei de aiurea.

Cap. V.

Turismul și apărarea națională.

Nimic nu ne arată mai documentar cât de slabă ideie avem despre țară — și mai ales de munții noștri — ca războiul mondial din 1916! Lasă că nici n'am fost prea pregătiți noi pentru un război în munți, dar când nevoia ne-a silit să ne luptăm acolo, pe lângă lipsa de înzestrare și armament de munte, s'a ivit și greutatea enormă a necunoașterii munților cu vârfurile, cu potecile, cu punctele lor strategice. Cine oare ar putea umple mai bine golul acesta dacă nu turismul? Turismul sub toate formele lui, dar mai ales cel alpin e un mijloc admirabil pentru cunoașterea țării, practicarea muntelui și pentru pregătirea apărării naționale. In nesiguranța de azi, trebuie să fim gata; gata pentru războiul în munți ca și cel de șes, oțeliți și ca fizic și ca suflet.

Adevărata pregătire nu se face în doi sau trei ani. Ea trebuie făcută cu ani de-a rândul, începută înainte de armată, din copilărie chiar, trebuie maturizată în armată şi continuată şi după aceasta. Şi aci turismul îşi are partea sa, căci el contribuie la formarea tineretului şi pregătirea lui ca om şi ca soldat.

Incă din şcoală, mai ales cea secundară, tinerii sunt familiarizaţi cu excursiile de diferite soiuri. Cu trenul sau pe apă, cu autobuzul dar mai ales pe jos, un tânăr reuşeşte să-şi cunoască şi să-şi studieze o bună parte din ţara sa. Conduşi cel mai adesea de profesorii de geografie, istorie şi ştiinţe, cari sunt de multe ori cei mai convinşi turişti şi cari ştiu să învie între ruinile istorice, bravurile vitejilor din trecut şi a însufleţi natura, aceşti elevi vor deveni mari admiratori ai ţării şi ai neamului lor. Tot aşa de importante pentru formarea sufletului tineretului, dar mai ales din punct de vedere cultural şi educativ, sunt caravanele şcolare şi acele renumite campinguri şcolare, când 15—20 de elevi, trăiesc o jumătate până la o lună de zile în corturi, la o oarecare altitudine (1000—2000 m.) sau la mare. Aci sub conducerea unui profesor studiază fauna şi flora, ridică hărţi, fotografii, fac alpinism, devenind entuziaşti admiratori ai muntelui şi ai naturii, iubind viaţa în larg, libertatea, meditaţia, pe vârfurile de munţi, de unde se deschid orizonturi atât de largi. Prin nimic nu se poate feri mai mult generaţia tânără de influenţe rele şi degenerare, decât prin turism.

Neocupaţia şi nemişcarea sunt răi sfătuitori, şi pe urmele lor se nasc şi ignoranţa şi obiceiurile rele ce duc la tâmpire şi istovire fizică. *Tineretului* îi trebuie ocupaţie, îi trebuie mişcări conduse cu metodă, care să umple timpul liber, sărbătorile şi vacanţele ; şi turismul e un mijloc nepreţuit ; el dă o osteneală sănătoasă, formează un echilibru sufle-

tesc, distrage tineretul dela ocupaţiile rele, educând şi cultivând totodată.

Cap. VI.

Turismul şi sănătatea.

Traiul în natură şi mai ales la munte, are urmări nebănuite pentru suflet şi sănătate. Muntele desvoltă responsabilitatea, încrederea în sine ; el dă o neîntrecută perspicacitate. La munte sunt mai intense razele ultraviolete. Ele au o influenţă binefăcătoare asupra organismului; lumina la munte e mai puternică, aerul nu conţine germeni microbieni, are cantităţi de ozon şi foarte puţin bioxid de carbon.

Din cauza tuturor acestor condiţii şi a climei altitudinei, măduva oaselor activează mai puternic, precum şi celelalte organe hematopoetice, influenţând asupra unei intense fabricaţii de globule roşii ale sângelui, vindecând astfel anemiile cele mai pronunţate. Viaţa la munte implică şi o mai mare mişcare a muşchilor. Muşchii sunt ţesutul cel mai avid de oxigen. Se ştie că un om consumă în repaus 24 l. oxigen, dar în timpul mişcării, cantitatea se ridică la 250 l. oxigen, foarte necesar organismului, care activează arderile, circulaţia sângelui şi prin aceasta digestiunea şi ca urmare pofta de mâncare creşte ; astfel încât mişcarea în aer antrenează toate celelalte funcţii mari ale organismului.

Mişcarea în turism mai prezintă şi un alt interes: se ştie că un om ce merge, pune în mişcare întreaga muşchiulatură din creştet până'n tălpi; membrele inferioare ca şi cele superioare se mişcă sincron, şoldurile se mişcă când la stânga când la

dreapta cu fiecare pas, corpul se înalță și se coboară. Toate aceste mișcări devin însă și mai complexe în mersul accidentat pe munte. O categorie de mușchi se antrenează la urcat și alta la coborît și toate aceste mișcări se produc automat; ele nu cer nici o sforțare cerebrală, cum ar fi de exemplu cu scrima, echilibrismul și alte sporturi. Urmează de aici că nimic nu poate fi mai recomandabil pentru cei cu o meserie încordată nervoasă decât mersul pe jos, în aer liber la munte. Unde mai punem apoi bucuriile sufletești ce le poate întâlni un turist la munte atât vara cât și iarna mai ales. Acolo sus, toate au iarna o aureolă de sfinți. Iarna natura își pune cele mai frumoase podoabe; brazii biruie greutatea nămeților. Povârnișul cu zăpada sclipește în soare ca miliarde de pietre scumpe. O lumină din altă lume parcă învăluie totul. Grijile se duc, melancolia dispare și'n locul ei ne însuflețește bucuria și plăcerea vieții.

VII.

Turismul și știința.

Această pregătire turistică pentru tinerii trecuți de 20 ani o iau asupra sa universitățile, instituțiile de educație fizică, Touring-Cluburile și cluburile alpine. Universitățile fac turism însă mai mult cu scop științific. In acest scop se întreprind numeroase excursii, chiar campinguri la munte, mai ales de diferite instituții științifice, pentru studiul fenomenelor naturale. E renumită din acest punct de vedere stațiunea *Vallot* din Alpi la 3500 m. înălțime, unde *Lambert* și *Desjardins* au obținut rezultate admirabile, studiind radiațiile solare, în special razele ultraviolete. Tot așa pe Mt. Blanc, Pirinei, Mt. Wilson, sunt observatoare astronomice și geografice unde oamenii de știință fac cercetări întinse mai ales din punct de vedere astronomic și astrofizic. Aici se pot face și verificări de teorii cum încearcă marele fizician *Michelson* cu teoria lui Enstein pe M-tele Wilson din America. Un mare interes prezintă cercetările la munte când se studiază precipitațiile atmosferice — meteorologia în masivele muntoase și aceasta în strânsă legătură cu instalarea uzinelor hidro-electrice pe râurile de munte. Și nu numai cu privire la meteorologie ne preocupă munții, ci toate cercetările relative la fizica globului își găsesc aici aplicațiuni. De pildă *magnetismul* pământesc: In toate țările din lume cercetările cu referire la magnetism se fac cu sârguință. La noi s'a făcut puțin și abea avem o hartă magnetică a țării, datorită d-lui *S. Procopiu* dela Universitatea din Iași. Pe ea zăcămintele metalice miniere, cel de fier mai ales, se arată în toată lumina și aceasta din punct de vedere practic are o valoare extraordinară. O altă chestiune ce se poate studia la munte e acea a gravitației. Știm că forța atracției pământului crește dela ecvator la poli și descrește dela nivelul mării la înălțimi. Ori la noi nu s'a măsurat această *constantă de gravitație* și e păcat, căci rezultatele pot da indicații de multă importanță asupra subsolului și pot duce de multe ori la descoperiri neașteptate. Făcute aceste cercetări în natură, aiurea sau la noi, ele ne arată punctul de vedere din care *Universitățile* fac turism. Ele îl fac mai ales paralel cu cercetările științifice, căci scopul lor e în primul rând de a face din tânărul student mai întâi un om de științe și apoi un turist.

Greul cade din acest punct de vedere asupra instituțiilor de educație fizică, Touring-Cluburilor, Cluburilor alpine care joacă un rol considerabil

prin organizarea şi amenajarea turistică, prin publicaţiuni, excursii ajutoare, care de foarte multe ori vin din străinătate şi dela stat şi dela particulari. O deosebită atenţie pentru apărarea naţională dau a-

Din Munţii Banatului.

ceste institute *alpinismului* şi aceasta e şi forma de turism cea mai grea, deoarece tânărul trebue să ducă o luptă dârză cu natura, cu greutăţile ce ea oferă şi iată dece se impune ca tineretul ce păşeşte

spre munte să aibă deja un antrenament cât de cât, o pregătire turistică, ba chiar să fie atent şi la echipament, căci altfel muntele nu permite să fie escaladat de orice neputincios, după cum nu e deajuns numai entuziasmul şi dorul pentru a-l cuceri. Şi urmările vieţii la munte sunt considerabile pentru tineret; numai după câteva ascensiuni şi excursiuni în aer liber, tânărul devine mai energic, mai curagios, mai intreprid, dispare timiditatea, lenea, lipsa poftei de mâncare şi oboseală pe nelucrate. Pentru a fi însă complect formaţi pentru alpinism, antrenamentul trebuie condus ani de-a rândul până ce capătă cel mai mare coeficient de rezistenţă şi energie alpină, — şi tot Touring Cluburile au aici rolul cel mai de frunte. Ca să vedem ce mare importanţă au aceste cluburi pentru apărarea naţională, e de ajuns să arătăm faptul că în războiul din 1914—1918, cei 11.000 de membrii ai Touring-Clubului francez au dat dovada unei abnegaţii şi rezistenţe nebănuite, iar la sfârşitul războiului, din cei 11.000 de membri au mai rămas 4.000. Şapte mii se jertfiseră pentru patrie. Tot aşa e cunoscută vitejia desfăşurată pe frontul occidental de alpiniştii canadieni, mai toţi soldaţi voluntari.

O constatare îmbucurătoare de altfel, ce s'a făcut mai în toate ţările, e că cei mai de frunte turişti îi formează pătura intelectuală. Astfel e cunoscutul prof. dela Sorbona *De Martonne* geograf şi alpinist de forţă, *Paul Girardin,* Quervain prof. univ. din Elveţia (Fribourg) *Blanchard* şi *Kilian* prof. la Univ. din Grenoble, Sacco şi Rocati prof. la şcoala politehnică din Turin şi alţii.

La noi, prof. univ. *Ioan Simionescu,* — unul dintre cei mai buni cunoscători ai ţării noastre — care are şi un mare merit că prin numeroase cărţi, broşuri de popularizare, foiletoane, a făcut şi face cunoscut cele mai îndepărtate şi cele mai pitoreşti colţuri din ţara noastră, şi îndeamnă pe tânăr şi bă-

trân la drumeţie; regretatul prof. univ. *Dr. I. Bianu*, prof. univ. Dr. *Al. Borza* dela Cluj, prof. univ. *Mihail Guşuleac* dela Cernăuţi, distinşi botanişti, care cutreeră munţii împreună cu studenţii şi studiază flora noastră; prof. ing. *Ion Protopopescu* dela Politehnica Timişoara, un vechiu şi însufleţit turist, *Valeriu Puşcariu*, asistent universitar din Cluj şi atâţia alţi intelectuali, ca profesori secundari, medici, ingineri, etc.

Ei au înţeles valoarea educaţiei în natură, în aer liber şi azi se vorbeşte de acea educaţie prin creste de munţi („education par les cimes") cu care profesorii din Franţa caută să formeze tineretul dela 18 ani.

Ţara noastră prin poziţia sa în mijlocul atâtor duşmani, are urgentă nevoie de o pregătire serioasă şi pe altă cale, pentru apărarea naţională. Trebuie formată tineretului mai înainte de orice, iubirea de ţară şi dragostea de neam. Ce poate servi mai bine acest scop dacă nu cunoaşterea ţării, a frumuseţilor, a bogăţiilor, a monumentelor trecutului istoric? Ce poate duce la îndrăgirea celorlalţi fraţi ai noştri dacă nu o mai solidă legătură cu ei, prin care se naşte aceleaşi năzuinţe sufleteşti, aceleaşi simţiri, aceiaşi credinţă, port şi obiceiuri peste tot? Şi nimic nu poate ocaziona mai bine această cunoaştere a ţării, nimic nu poate creia o solidarizare mai puternică între Români decât turismul; căci turiştii pe lângă o comunitate de interese mai reprezintă şi o comunitate de suflet, iar la noi, de *suflet românesc*. Şi trebuie să fim siguri că un tânăr crescut astfel, va fi gata şi la fapte. Dragostea o are, îi mai trebuiesc fortificate energiile, puterea de rezistenţă la oboseală, intemperii, primejdii şi aceasta cum am văzut-o, tot *turismul* o formează în cel mai înalt grad.

El formează fizicul şi mai mult încă, moralul, *moralul* acesta care a cucerit de multe ori victoria nu-

mai cu braţele şi care este piatra fundamentală a unei armate. Iată dece s'a hotărât în ultimul timp introducerea pregătirei preregimentare.

Prin excursii, caravane, cercetăşie sau pregătire preregimentară bine conduse şi intens desfăşurate, societatea timpului de pace va avea oameni întregi, abili, vioi şi rezistenţi, iar pentru vremuri grele, soldaţi plini de abnegaţie şi vitejie.

Din cele expuse, cred că am reusit într'o oarecare măsură să arăt ce e turismul şi ce importanţă poate avea acolo unde ia o desvoltare mai de samă. Repet într'o oarecare măsură, căci în cadrul acestei broşuri, toate chestiunile privitoare la turism de abia pot fi atinse şi multe încă mai sunt de spus în această privinţă.

E timpul să ne întrebăm însă în ce stadiu se află turismul şi ce s'a făcut la noi? Şi pentru a avea această pretenţie, să ne mai punem o întrebare; e România o ţară favorabilă turismului, are frumuseţi naturale, are ce oferi vizitatorilor avizi de impresii noi?

Cap. VIII.

Turismul în România.

România pe o întindere de 294.000 km² este ţara cu peisagiile cele mai variate, cele mai complexe. Ea poate satisface gusturile cele mai rafinate ca şi mai capricioase. *D-l Alex. Bădăuţă* în cartea d-sale *„Privelişti Româneşti"* spune: „După cum se poate vorbi de o personalitate umană, turistul poate distinge în oricât de variatele şi diferenţialele aspecte ale unui peisaj, semnele individualităţii lui specifice. Oare costumele noastre ţărăneşti, alături de

codrii plini de poezie ai Maramureşului presărate cu bisericuţe de lemn — monumente de artă pur românească —, oare munţii noştri alături de melancolia deltei care-şi varsă prin ea apele leneşe curgătoare ale Dunării, în marea cu litoralul splendid; oare câmpiile noastre cu lanuri de grâu, orz, etc. legănate de freamătul vânturilor ce duc departe doinele şi cântecile noastre de jale, alături de specificele noaste aşezăminte omeneşti, satele; oare bogăţiile noastre, fiind ţara care are tot ce-i trebuie, ţara binecuvântată de Dumnezeu; oare faptul că România are toate cele expuse, nu dovedeşte că ea poate fi o ţară eminamente turistică?" Sigur că da! Ce folos însă că toate aceste frumuseţi şi bogăţii, n'au atras încă atenţia financiarilor noştri. Bine spunea un iubitor de turism: „România este o Americă în miniatură, dar fără americani ; douăzeci să avem şi de ţara noastră ar vorbi o lume întreagă". Dar în afară de bogăţiile şi frumuseţile ce răpesc la prima vedere, interiorul pământului nostru e plin cu ape minerale, băi cu eficacitate mondială. Din lipsa însă a unei exploatări raţionale şi a reclamei, ele nici nu sunt bine cunoscute, — afară de cele câteva cari au renume bine stabilit. Un mic exemplu va lămuri: Staţia băilor Pucioasa din Jud. Dâmboviţa, a cărui prim izvor de apă minerală s'a descoperit în 1928, este staţia cea mai bogată în iod din toată Europa; nu o întrece nici Baden nici Pystian. Şi cu toate acestea ea nu e de loc vizitată de străini, ba nici de români, cari preferă să plece la băi în străinătate. Cauza? Nu i s'a făcut reclamă, care are un rol atât de important; căci ce era *Varna* din Bulgaria acum cinci ani? Aproape nimic. Ori azi a ajuns să facă, graţie turismului anglo-american, o concurenţă acerbă *Constanţei* noastre, prin o reclamă bine susţinută. Nu ne facem reclamă, nu suntem cunoscuţi şi nu vin turişti la noi, ba nici noi nu ne cunoaştem. Şi e păcat; căci România spre

deosebire de alte ţări, nu are numai un singur fel de peisaj care să domine, cum sunt munţii în Elveţia sau marea în ţările nordice, ci o întreagă diversitate atât în natură cât şi'n creaţii artistice; monumente de arta veche, cetăţi, mânăstiri, codrii, ape, munţi, câmpii, litoralul mării, fiecare exprimă o altă faţă a acestei varietăţi. In ceiace priveşte balneoterapia, găsim între graniţele noastre peste 70 de staţiuni demne de vizitat şi pentru orice fel de boală şi bolnavi. Câte ţări din Europa au atâtea izvoare minerale, încât chiar şi morile de apă sunt mânate cu ele? Şi ca să nu mergem prea departe, să luăm numai regiunea Banatului. In acest colţ de ţară se îmbină într'o armonie desăvârşită toate formele de peisaj. Aici se găsesc vestitele Cazane, unde Dunărea despicând munţii deacurmezişul, dau o priveliştе unică în Europa. De străbaţi pe aci cu vaporul, timp de două ore se desfăşoară continuu un spectacol măreţ şi înspăimântător, iar dacă pătrunzi în interiorul Banatului, la fiecare pas ceva nou izbeşte privirea.

Băile Herculane, această perlă pe valea sălbatecă a Cernei, vârful Domugledului, Valea Bistrei, Poiana Mărului, de aici Vârfurile Nedeii. M-tele Ţarcu şi Godeanu fraţi ai Retezatului. Trecând în partea sudică dăm de M-ţii Semenicului, iar de aici dai în adevăratul *Semmering românesc:* Anina, Steyerdorf, — colonia Stirienilor — Aurora Banatului, Marila. La toate străbaţi uşor prin cele 30 km. de cale ferată, prin 30 de apeducte şi 15 tuneluri întretăiate şi întortochiate, pe drumuri ce încalecă şi se încovoaie după culmile înpădurite, dintre care unele cum sunt drumurile Uzinelor şi domeniilor Reşiţa — U. D. R. — pot fi comparate cu cele mai bune drumuri elveţiene. Şi la noi se poate face alpinism; Masivul Bucegilor, Caraimanul, Negoiul, Retezatul, oferă stânci drepte şi ascuţişuri necucerite încă şi care pot satisface chiar pe cei mai

pretenţioşi alpinişti. Şi la noi se poate face ştiinţă turistică; fauna şi flora, condiţiile meteorologice, solul, subsolul prezintă atâta variaţie şi interes încât au atras la noi şi foarte mulţi oameni de ştiinţă streini. Astfel s'a început studiul în *Delta Dunării,* unica în Europa — adevăratul paradis al păsărilor — unde se găsesc atâtea animale şi plante rare. Ea formează obiectul uimirii naturaliştilor străini; din cauza marei importanţe ştiinţifice, pe lângă frumuseţea uimitor de sălbatecă, *Pădurea Letea,* a fost declarată parc natural şi pusă sub legea protecţiei naturii. Tot aşa au fost declarate şi multe alte regiuni ca parcuri naturale şi anume: M-tele Cocora, Pârangul, Cazanele cu flora mediterană, Domugled, etc. pentru a se pune stavilă lăcomiei şi spiritului distrugător, exploatatorilor de tot felul, cărora se şi datoreşte dispariţia şi pierderea definitivă a multora specii de animale şi plante.

Astăzi oamenii conştienţi de valoarea ţării noastre şi de desvoltarea extra-ordinară ce ar putea lua turismul la noi, caută pe toate căile să pornească acţiune mai intensă pentru cunoaşterea ţării noastre şi pentru organizarea turismului românesc pe baze mai civilizate.

Un început de organizare — deşi şi azi suntem cam tot la început — s'a făcut în anul 1903, când sub înaltul patronaj al regretatului Rege Ferdinand I, pe atunci principe şi a lui Ion şi Vintilă Brătianu, prof. Mrazec şi Tzigara-Samurcaş, Dr. Costinescu, s'a înfiinţat la Bucureşti *„Societatea turiştilor români"* care are şi o oarecare activitate turistică, clădind case de adăpost, scoţând publicaţii, ba intră chiar în legătură cu soc. carpatină sasă din Ardeal. Alta *„Soc. carpatină"* cu sediul în Sinaia, care a construit case de adăpost pe Omul şi Caraimanul şi marchează drumuri în Bucegi. Cu o activitate multilaterală e şi „Societatea de gimnastică,

muzică şi turism" din Iaşi, care construieşte o cabană pe Ceahlău. Războiul pune capăt acestei activităţi de început şi de abia în 1920 turiştii se adună din nou la olaltă. Acum scriitoarea Bucura Dumbravă împreună cu d-l Mihail Haret, geograf-alpin şi scriitorul Emanoil Bucuţa, înjghebează o nouă societate turistică sub numele de „Hanul Drumeţilor" iar în 1925 tot din iniţiativa Bucurei Dumbravă şi a lui Mihai Haret „Soc. Hanul Drumeţilor" se transformă în „Touring-Clubul României" asociaţie pentru turism şi protecţia naturii, afiliată la „Alianţa Internaţională de turism" cu sediul în Bruxelles. Membrii săi, în majoritate persoane de elită — profesori universitari, secundari, ingineri, doctori, ofiţeri, avocaţi, etc.,— desvoltă o activitate febrilă; clădesc case de adăpost foarte bine întreţinute, dintre cari nu amintesc decât câteva: Casa *Peştera* la 1.610 m. altitudine, cu 40 paturi cu somiere, cu rufăria complectă de pat, cu 5 camere la parter, 3 la mansardă, o sală de mese, o bibliotecă, chiar şi cu un muzeu în formaţie — un adevărat hotel alpin. La fel sunt amenajate şi casele *Omul* la 2.509 m. altitudine, *Piscul Cânelui* care are lumină electrică, telefon, ba chiar şi cameră de baie. In total T. C. R. a zidit până'n prezent vr'o 14 case în munţii Apuseni, M-ţii Bucovinei, etc. Apoi marchează drumuri — marcaj admirat chiar de străini — editează cărţi, hărţi, întreţine propaganda, înfiinţează secţii noi. Se ocupă de ştiinţă: astfel s'a clădit în 1925 o *staţie meteorologică la Peştera, apoi pe Omul,* sub auspiciile d-lui Otetelişeanu directorul institutului metereologic şi a d-lui Mihail Haret preşedintele Touring-Clubului României.

In *Ardeal* societăţile turistice sunt mai desvoltate, dar mai toate străine: aşa „Soc. Carpatină ardeleană sasă" (Sächsischer Karpathen-Verein) cu o activitate turistică demnă de admirat; *„Societatea*

Carpatină Ungurească". Mai erau apoi câteva cluburi turistice mici — mai ales după războiu — „Şoimii din Sibiu", Clubul turistic Aurora din Beiuş, „Frăţia Munteană" din Cluj, de sub conducerea distinsului grof. de speologie şi savant Emil Racoviţa, care toate au fuzionat azi cu Touring-Clubul României. Astfel încât azi, Touring-Clubul României e cea mai importantă asociaţie de turism, cu foarte multe secţii mai în toate regiunile ţării.

Exista şi un subsecretariat de turism înfiinţat în 1932, dar desfiinţat în 1933 din cauza economiilor bugetare; azi a rămas o comisie de balneologie şi turism pe lângă Ministerul sănătăţii publice şi ocrotirilor sociale.

Se mai găsesc apoi o mulţime de oficii de turism, mai ales în Capitală cari fac propagandă şi organizează călătorii din nefericire mai ales în străinătate. Un început de înjghebare turistică pentru cunoaşterea Dunării şi a Dobrogei s'a înjghebat la Brăila.

După cum vedem în asociaţii şi grupări turistice nu suntem săraci, totuşi trebuie să spunem, cu toate acestea, la noi e încă totul de făcut. Cel mai important lucru pentru turism e sufletul, pregătirea sufletească; ori încă dăinueşte la noi obiceiul de a trece peste graniţă, de îndată ce avem putinţă.

Ne plângem că staţiile noastre n'au confort, că ne speculează, că nu avem drumuri bune. Dar cum să avem când banii noştri iau calea străinătăţii, şi staţiunile noastre nu sunt în stare să-şi acopere capitalurile investite şi sunt constrânse de a ridica preţurile, iar drumurile noastre se părăginesc.

Organele de conducere au şi văzut pericolul şi — se ştie — azi interesul oricărui stat e de a lăsa cât mai puţină monedă naţională pe pieţile străine, intensificând intrarea în ţară a cât mai multor devize străine.

E nevoie deci de o intensă propagandă educativă, care să deştepte *dorul de ducă la unii, să îngrădească goana peste graniţă la alţii*: e nevoie de o reclamă susţinută inteligent, căci altfel, de unde voiţi să ne cunoască străinii; e nevoie de o organizare pe baze mai civilizate a vieţii din diferite staţiuni, de ameliorat şi de construit drumuri, — drumuri mai ales pe care să se pornească o vie mişcare a tuturor la munte, la aer, spre întinsele şi însoritele câmpii; mic şi mare, tânăr şi bătrân, toţi să se bucure de comorile cu care Dumnezeu a binecuvântat această ţară. Să sprijinim noua mişcare turistică oriunde şi oricând avem posibilitatea.

Să nu uităm că puţine ţări ne pot oferi pitorescul şi poezia munţilor măreţi ai Bucegilor, Retezatului, Neamţului şi ai M-lor Apuseni.

Să nu uităm că alte ruine şi monumente istorice, cum sunt cele dela Mehadia, Turnu-Severin, Adam-Clisi, Sarmisagetuza, Turda, Hotin, Soroca, ca şi bisericile şi mânăstirile dela Putna, Voroneţ, Sucevita, Cozia, Agapia, etc. nu ne pot vorbi mai duios şi mai înălţător sufletelor noastre.

Să nu uităm că apele tămăduitoare, întinsele şi insoritele plaje ale Mării Negre, ca şi strălucirea coastei de argint a Balcicului, în puţine ţări le putem găsi.

E prea mândră şi prea frumoasă ţara noastră ca să nu o cunoaştem, prea frumoasă ca să nu fie cunoscută şi de străini şi cine a cunoscut-o nu poate să n'o iubească. Şi cine o iubeşte nu poate să nu o apere, dându-şi chiar viaţa pentru ea. Tăria de viitor a ţării noastre stă în dragostea şi energiile tineretului; să le creem deci. Pentru aceasta trebuie să creem turismul.

CUPRINSUL

		Pag.
Cap. I.	Introducere	1— 2
„ II.	Ce este turismul	2— 7
„ III.	Turismul și importanța lui economică	7—10
„ IV.	Turismul și industria turistică	10—17
„ V.	Turismul și apărarea națională	17—20
„ VI.	Turismul și sănătatea	20—22
„ VII.	Turismul și știința	22—28
„ VIII.	Turismul în România	28—38

BIBLIOGRAFIE

1. Turismul și pregătirea turistică (de *M. Haret*) în Apărarea națională 1926.
2. *Al doilea* și *al treilea* Anuar al Bucegilor de C. I. Ionescu edit. „C. R." 1927—28.
3. Anuarele „Societății Turiștilor Români" 1904—1913.
4. Revista „România Pitorească".
5. „ „Boabe de grâu".
6. *Manuale de Turismo* publicato dal Touring-Club Italiano Milano, Corso Italia 10. I edizione 1934.
7. Manuel d'alpinisme. Club Alpin Français.
8. Revista „Touring-Clubul României".
9. Rolul Industriei Turistice în Economia Națională a României de V. A. Marinescu 1933.
10. I. Simionescu „Prin Țară", „Colțuri din țară" „In curmezișul țării", „Popasuri prin țară", „Dobrogea" etc. Cartea Românească
11. Dr. Titu Vasiliu „Turismul și Touring-Clubul României".
12. M. Haret - „Touring - Clubul României" („Boabe de Grâu").
13. Dr. Țeposu și V. Pușcariu. România balneară și turistică. București 1934. Cartea Românească.

CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE

Cărțuliile cu cuprins despre România

M. DAVID Munții Apuseni

SIMIONESCU I. Moldova

NĂSTASE G. Basarabia

BRĂTESCU C. Dobrogea

POPU-CÂMPEANU I. Câmpia Transilvaniei

MUREȘANU I. Jud. Turda-Arieș

TODICA GAVRIL Țara Hațegului

HOSSU-LONGHIN P. Valea Jiului din Ardeal

ORGHIDAN N. Țara Bârsei

CIUREA V. Vechiul ținut al Sucevei

VORNICU GH. Maramureșul

LUPEANU-MELIN Al. Blajul

IZVERNICEANU D. Banatul

CAMBER G. Țara Zarandului

MIHĂILESCU V. Bucureștii.

Alte cărţulii despre România
Editate de
„CARTEA ROMÂNEASCĂ"

MUREŞEANU I. Ardealul . . . . . Lei 60

GHEORGHIU I. A. Căp. Priveliști din Bucovina pitorească . . . . . Lei 60
Ilustrată. Cu prefaţă de Prof. I. Simionescu

SIMIONESCU I. Oraşe din România . Lei 75
Volum de 312 pagini; bogat ilustrat Ed. III-a

SIMIONESCU I. O ţară din poveşti
Vol. I Dobrogea . . . . . Lei 60
Volum de 120 pag.; bogat ilustrat

Cuprinsul: De la Galaţi la Tulcea; Munţii Măcinului; Spre Iacobdeal; Braţul Sf. Gheorghe; Pe valea Taiţei; Prin mireasma teilor; Pe braţul Sulinei; Insula Şerpilor; Popina Raselmului; Gherlandele; In lungul Raselmului; Apus de soare pe Denistepe; Tulcea-Constanţa; Hârşova-Cernavoda; Pe drumul englez; Prin stepă; In lungul coastei; Printre dealurile de la Sud.

ŢEPOSU E. şi PUŞCARIU V. România turistică şi balneară . . . . . Lei 250
Bogat ilustrată; indică drumurile ce duc spre multe locuri frumoase

VLAHUŢĂ A. România pitorească Ed. VI Lei 60

„CUNOŞTINŢE FOLOSITOARE„

Nr.

16. **Creşterea păsărilor** de Prof. C. Motaş.
17. **Rătăciri bolşeviste** de Maior I. Mihai.
20. **Răsadniţa şi plantele din răsad** de V. Sadoveanu.
22. **Meşteşugul vopsitului cu burueni** de Art. Gorovei.*
23. **Cum orbim** de Dr. G. Glăvan.
24. **Păstrarea cărnei de porc** de G. Gheorghiu
25. **Calul** de Prof. E. Udrischi.
27. **Cum trebue să ne hrănim** de E. Severin.
29. **Beţia** de Dr. Emil Gheorghiu.
30. **Lămurirea Constituţiei** de Artur Gorovei.
33. **Mama şi copilul** de Prof. M. Manicatide.*
36. **Omul şi societatea** de Al. Giuglea
37. **Bucătăria sătencii** de Maria Gen. Dobrescu.*
38. **Sfecla de zahăr** de C. Lacriţeanu.
39. **Ingrăşarea pământului** de I. M. Dobrescu.
40. **Friguri de baltă** de Dr. T. Dumitrescu.

Nr.

41. **Banul** de A. Giuglea.
42. **Sfaturi practice** de Ing. A. Schorr
43. **Lămurirea Calendarului** de A. Giuglea.
44. **Conjuctivita granuloasă** de Dr. I. Glăvan.
45. **Burueni de leac** de A. Volanschi.
46. **Sfaturi casnice** de Maica Raducar
47. **Cultura tomatelor** de I. Isvoran.
48. **Reţete pentru gospodine** de Maica Raluca.
49. **Lingoarea** de Dr. I. Dumitrescu.
50. **Blenoragia sau sculamentul** de Dr. N. Ioan.
51. **Practica agricolă** de A. Bejenariu.
52. **Apa de băut** de Dr. I. Băltеanu.
53. **Tifosul exantematic** de Tudor Dumitrescu.
54. **Boalele animalelor** de I. Popu-Câmpeanu.
55. **Lucrări din pănuşile de porumb** de Titus G. Minea.
56. **Cartofui** de I. Popu-Câmpeanu.
57. **Cum să trăim** de Dr. F. Grunfeld
58. **Lucrări din pae şi sorg** de Titus G Minea.

Seria C. „DIN LUMEA LARGĂ".

Nr.

3. **Munţii Apuseni** de M. David.
5. **Bucovina** de I. Simionescu.*
6. **Basarabia** de G. Năstase.
7. **Dobrogea** de C. Brătescu.
10. **Viaţa în adâncul mărilor** de C. Motaş.
11—12. **A. Şaguna** de I. Lupaş.
13. **Către Everest** de Prof. I. Simionescu
14. **Românii de peste Nistru** de V. Harea.*
15. **Lituania** de G. Năstase.
17. **Câmpia Transilvaniei** de I. Popu-Câmpeanu.
18. **Moldova** de I. Simionescu.
19. **Românii din Ungaria** de I. Georgescu.
20. **Jud. Turda Arieş** de I. Mureşeanu.
21 **Ţara Haţegului** de Gavril Todica
22. **Spiru C. Haref** de I. Simionescu.
23. **Danemarca** de Magda D. Nicolaescu.
24. **N. Milescu în China** de I. Simionescu.
25. **Cetăţile moldoveneşti de pe Nistru** de Apostol D. Culea.
26. **Românii din Bulgaria** de Em. Bucuţa.

Nr.

27. **Valea Jiului din Ardeal** de P. Hossu-Longin.
28. **Ţara Bârsei** de N. Orghidan.
29. **Vechiul ţinut al Sucevei** de V. Ciurea.
30. **Macedo-Românii** de Tache Papahagi.
31. **Românii din Banatul Jugoslav** de Pr. Bizerea.
32. **Coasta de Azur** de I. Simionescu.
33. **Elveţia** de Traian G. Zaharia.
34. **Maramureşul** de Gh Vornicu.
35. **Austria** de I. Simionescu.
36. **Belgia** de Traian G. Zaharia.
37. **Afganistanul** de I. Simionescu.
38. **Anastasia Şaguna** de Dr. I. Lupaş.
39. **Blajul** de Alex. Lupeanu-Melin.
40. **Marea Neagră** de Dr. I. Lepşi.
41. **Pe urmele lui Robinson Crusoe** de I. Simionescu.
42. **Din Norvegia** de I. Conea.
43. **Din vremea lui Ştefan cel Mare** de Gen. R. Rosetti.*
44. **Japonia** de I Simionescu.
45 **Olarul Savant** de I. Simionescu.
46. **Intr'o mănăstire din Himalaya** de Mircea Eliade.*
47. **Dănilă Apostol** de N. P. Smochină.*

„CUNOŞTINŢE FOLOSITOARE“

Nr.

48. **Govora şi Călimăneşti** de I. Simionescu.*
49. **Sgârie norii New-Yorkului** de Petru Comarnescu.*
50. **Nicolae Bălcescu** de V. Sassu.*
51. **Ţara visurilor împietrite** (Egiptul) de Mircea Herovanu.*

Nr.

52. **Gh. I. Donici** de Gen. R. R. Rosetti*.
53. **A. Odobescu** de Al. Tzigara-Samurcaş.*
54. **Banatul** de Prof. Izverniceanu.*
55. **Ţara Zarandului** de G. Camber.*
56. **Iordache Golescu** de N. Bănescu*
57. **Bucureştii** de V. Mihăilescu.*
58. **Turismul** de Aurel Piţu.*

Seria D. „ŞTIINŢA APLICATĂ“.

Nr.

1. **Fabricarea săpunului** de A. Schorr.
2. **Motorul Diesel** de Ing. Casetti.
3. **Industria Parfumului** de E Severin.
4.—5. **Aerul lichid** de Ilie Matei.
6. **Industria Azotului** de L. Caton.
7.—9. **Locomotiva** de Ing. Casetti.
10. **Aeroplanul** de Dr. V. Anastasiu.
11. **Baloane şi dirijabile** de C. Mihăilescu.
12. **Betonul armat** de Ing. N. Ganea.
13. **Gări şi trenuri** de G. Şiadbei.
15. **Aparat de Radiofonie** de Căpt. Dr. M. Zapan.
16. **Tiparul** de Vasile Romanescu.
17. **Ce se scoate din cărbuni** de C. V. Gheorghiu.

Nr.

18. **Industria materiilor colorante** de G. A. Florea.
19. **Fotografia** de Căp. Dr. M. Zapan.
20. **Industria zahărului** de G. I. Baboianu.
21. **Şase montaje de radio** de Căp. Dr. Zapan.
22. **Cinematografia** de Căp. M. Zapan.
23. **Automobilul** de Căpit. de aviaţie M. Pantazi.
24. **Fabricarea sticlei** de G. A. Florea.
25. **Gazele otrăvitoare** de Căp. Dr. M. Zapan.
26. **Împăierea păsărilor** de N. C. Păsescu.
27. **Legatul cărţilor** de I Caramalău.*
28. **Înnotul** de P. Epureanu.*
29. **Scoaterea petelor** de Victoria A. Vetculescu.*

RĂSPÂNDIŢI

CUNOŞTINŢE FOLOSITOARE

E cea mai trebuitoare bibliotecă. Unică prin varietatea cuprinsului, prin eftinătate, este la îndemâna oricui. S'a dovedit o adevărată enciclopedie. Aduce foloase specialistului, dându-i noţiuni clare din alte domenii; procură cunoştinţe folositoare celui care nu se restrânge numai la cartea de şcoală. Biblioteca se adresează tuturor la ori ce vârstă, căci e instructivă, educativă şi practică.